

SABIEDRISKO PAKALPOJUMU REGULĒŠANAS KOMISIJA

Skanstes iela 25, Rīga, LV-1013 | tālrunis 67097200 | e-pasts sprk@sprk.gov.lv

PADOMES LĒMUMS

Rīgā

18.12.2025.

Nr. 124

(prot. Nr.48, 2.p)

Par atļauju pagarināt vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumu līgumu termiņu

Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisija (turpmāk – Regulators) 2025. gada 6. oktobrī saņēma akciju sabiedrības “Conexus Baltic Grid”, vienotais reģistrācijas numurs: 40203041605, juridiskā adrese: Stigu iela 14, Rīga, LV-1021 (turpmāk – AS “Conexus Baltic Grid”), 2025. gada 6. oktobra iesniegumu Nr. COR-N-2025/2733 par vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumu līgumiem (turpmāk – 1. iesniegums). AS “Conexus Baltic Grid” lūdz Regulatoru saskaņot balansēšanas pakalpojumu līgumu termiņu pagarināšanu.

Regulators ar 2025. gada 24. oktobra vēstuli Nr. 1-2.43/2597 (turpmāk – Vēstule) pieprasīja AS “Conexus Baltic Grid” papildu informāciju un saskaņā ar Administratīvā procesa likuma 64. panta otro daļu pagarināja administratīvā akta izdošanas termiņu uz laiku, ne ilgāku par četriem mēnešiem no AS “Conexus Baltic Grid” 1. iesnieguma saņemšanas dienas, tātad līdz 2026. gada 6. februārim.

Regulators 2025. gada 26. novembrī saņēma AS “Conexus Baltic Grid” 2025. gada 26. novembra iesniegumu Nr. COR-N-2025/3076 ar pieprasīto papildu informāciju (turpmāk – 2. iesniegums).

Regulators konstatē

1. Eiropas Komisijas 2014. gada 26. marta Regulas (ES) Nr. 312/2014, ar ko izveido tīkla kodeksu gāzes balansēšanai pārvades tīklos (turpmāk – Regula) 6. panta 3. punkts noteic, ka pārvades sistēmas operatori veic balansēšanas darbības: a) tirdzniecības platformā pērkot vai pārdodot standartizētus īstermiņa produktus; un/vai b) izmantojot balansēšanas pakalpojumus. Regulas 6. panta 4. punkts noteic, ka, veicot balansēšanas darbības, pārvades sistēmas operators ievēro šādus principus: a) balansēšanas darbības veic nediskriminējošā veidā; b) balansēšanas darbībās ņem vērā visus pārvades sistēmu operatoru pienākumus pārvaldīt ekonomisku un rentablu pārvades tīklu.
2. Saskaņā ar Regulas 8. panta 1. punktu pārvades sistēmas operatoram ir tiesības iepirkt balansēšanas pakalpojumus tādās situācijās, kad zināms vai paredzams, ka standartizēti

īstermiņa produkti nevarēs nodrošināt pārvades tīkla darbību tā tehnisko iespēju robežās, vai gadījumos, kad standartizētu īstermiņa produktu tirdzniecība nav likvīda.

3. No Regulas 8. panta 3. punkta izriet, ka balansēšanas pakalpojumus pārvades sistēmas operatori iepērk, balstoties uz tirgus principiem, izmantojot pārredzamu un nediskriminējošu publiskā iepirkuma procedūru.
4. Atbilstoši Regulas 8. panta 5. punktam, ja vien valsts regulatīvās iestādes lēmumā nav atļauts ilgāks balansēšanas pakalpojuma sniegšanas laiks, balansēšanas pakalpojumu sniegšanas laiks nav ilgāks par vienu gadu, un sākuma datums ietilpst divpadsmit mēnešu periodā no attiecīgo līgumslēdzēju pušu saistību sākuma.
5. Saskaņā ar Vienoto noteikumu dabasgāzes balansēšanai pārvades sistēmā¹ 10.5. apakšpunktu, lai sniegtu balansēšanas pakalpojumus pārvades sistēmas operatoriem, tīkla lietotājs slēdz balansēšanas pakalpojumu līgumu ar jebkuru kopējās balansēšanas zonas pārvades sistēmas operatoru.
6. 2024. gada 11. novembrī tika izsludināts iepirkums² vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumu nodrošināšanai. Iepirkuma rezultātā AS “Conexus Baltic Grid” un Igaunijas dabasgāzes pārvades sistēmas operators Elering AS (turpmāk – Elering AS) 2025. gada 6. un 13. februārī noslēdza balansēšanas pakalpojumu līgumus ar diviem sistēmas lietotājiem (turpmāk – Līgumi), un šie Līgumi ir spēkā attiecīgi līdz 2026. gada 5. un 12. februārim. Saskaņā ar Līgumu noteikumiem, ja neviena no līgumslēdzējpusēm mēnesi pirms līguma termiņa beigām nepaziņo par Līguma izbeigšanu, to termiņš tiek uzskatīts par pagarinātu attiecīgi līdz 2027. gada 5. un 12. februārim.
7. Regulators Vēstulē norādīja AS “Conexus Baltic Grid” uz nepieciešamību apzināt sistēmas lietotāju interesi piedalīties AS “Conexus Baltic Grid” izsludinātā iepirkumā un uzņemties saistības, slēdzot balansēšanas pakalpojumu līgumu, un lūdza AS “Conexus Baltic Grid” sniegt Regulatoram informāciju par aptaujas rezultātiem un iespēju papildināt balansēšanas pakalpojumu sniedzēju skaitu.
8. AS “Conexus Baltic Grid” 2. iesniegumā informēja, ka AS “Conexus Baltic Grid” veica rakstveida aptauju, uzrunājot 78 dabasgāzes pārvades sistēmas lietotājus, kuriem ar AS “Conexus Baltic Grid” un Elering AS ir noslēgti pakalpojumu līgumi. Līdz aptaujas vēstulēs norādītajam termiņam, proti, šā gada 19. novembrim, no minētajiem sistēmas lietotājiem netika saņemta neviena atbilde un pārvades sistēmas lietotāji neizteica interesi piedalīties jaunā balansēšanas pakalpojumu iepirkumā, ja AS “Conexus Baltic Grid” tādu sadarbībā ar Elering AS organizētu.
9. AS “Conexus Baltic Grid” pilnvarotais pārstāvis Regulatora padomes sēdē, 2025. gada 18. decembra sēdē paskaidroja, ka Līgumi tiek izmantoti gadījumos, kuros nav izmantojami standartizēti īstermiņa produkti vai gadījumos, kuros standartizētu īstermiņa produktu tirdzniecība nav likvīda.

Regulators secina

1. AS “Conexus Baltic Grid”, ievērojot Regulas 6. panta 3. punkta a) apakšpunktu primāri balansēšanas darbības veic tirdzniecības platformā. No 1. iesnieguma izriet, ka

¹ Saskaņoti ar Regulatora 2025. gada 2. oktobra lēmumu Nr. 88 “Par vienotās dabasgāzes pārvades ieejas-izejas sistēmas balansēšanas noteikumu saskaņošanu” (<https://www.vestnesis.lv/op/2025/192.19>)

² <https://www.eis.gov.lv/EKEIS/Supplier/Procurement/136145>

balansēšanas pakalpojumu līgumu ietvaros veikto darījumu skaits veido 6 % no kopējā darījumu skaita.

2. 2024. gada 11. novembrī izsludinātā iepirkuma rezultātā ir noslēgti Līgumi ar diviem pretendentiem, kuri iepirkuma ietvaros iesniedza savus piedāvājumus. Minētais, kā arī šā lēmuma konstatējošās daļas 8. punktā norādītās aptaujas rezultāti liecina par sistēmas lietotāju nelielo interesi sniegt vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumus.
3. Šā lēmuma pieņemšanas brīdī kopš attiecīgo Līgumu noslēgšanas dienas nav pagājis Regulas 8. panta 5. punktā minētais viena gada termiņš. Līdz ar to Regulatoram ir pamats lemt par atļauju pagarināt Līgumos noteikto balansēšanas pakalpojumu sniegšanas laiku.
4. Līgumi ir spēkā līdz attiecīgi 2026. gada 5. un 12. februārim. Ja Līgumu termiņš un balansēšanas pakalpojuma sniegšanas laiks netiek pagarināts saskaņā ar Līgumu noteikumiem, AS “Conexus Baltic Grid” nebūs spēkā esošu balansēšanas pakalpojumu līgumu. Tomēr AS “Conexus Baltic Grid” sniegtā informācija liecina, ka Līgumu ietvaros iepirktie balansēšanas pakalpojumi ir nepieciešami, lai nodrošinātu vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanu, jo ir zināms un paredzams, ka standartizēti īstermiņa produkti ne visos gadījumos varēs nodrošināt pārvades tīkla darbību tā tehnisko iespēju robežās un standartizētu īstermiņa produktu tirdzniecība varētu nebūt pietiekami likvīda. Ņemot vērā minēto, šā administratīvā akta izdošana ir piemērota un vajadzīga minētā mērķa sasniegšanai un attaisno dabasgāzes tirgus dalībnieku ieguvumu. Tajā pašā laikā ir būtiski ievērot, ka balansēšanas pakalpojumi tiek iepirkti tikai Regulas 8. panta 1. punktā minētajos gadījumos un ņemot vērā minētā panta 2. punktā noteiktos faktorus.

Ievērojot Enerģētikas likuma 83. pantu, Eiropas Komisijas 2014. gada 26. marta Regulas (ES) Nr. 312/2014, ar ko izveido tīkla kodeksu gāzes balansēšanai pārvades tīklos 8. panta 1. un 5. punktu, pamatojoties uz likuma “Par sabiedrisko pakalpojumu regulatoriem” 9. panta pirmās daļas 9. punktu un otro daļu, Administratīvā procesa likuma 55. panta 1. punktu un 65. panta trešo daļu,

padome nolēmj:

atļaut AS “Conexus Baltic Grid” pagarināt 2025. gada 6. un 13. februārī noslēgto vienotās dabasgāzes balansēšanas zonas balansēšanas pakalpojumu līgumu termiņu par 12 mēnešiem, attiecīgi līdz 2027. gada 5. un 12. februārim.

Lēmums stājas spēkā ar tā parakstīšanas dienu.

Šo administratīvo aktu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no dienas, kad ieinteresētā persona uzzina vai tai vajadzēja uzzināt par pieņemto administratīvo aktu.

Priekšsēdētāja

A. Ozola

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU